

LUOVA KAUPUNKIKEHITTÄMINEN

Ari-Veikko Anttiroiko
Tampereen yliopisto
Johtamiskorkeakoulu
Tampere, 13.10.2017
kuaran@uta.fi

LOPPUSANAT: LUOVAN KAUPUNKIKEHITTÄMISEN TEORIA JA KÄYTÄNTÖ

Tällä **luovan kaupunkikehittämisen** luentosarjalla on hahmotettu luovuuteen ja luoviin aloihin tukeutuvan kaupunkikehittämisen sisältöjä ja muotoja erityisesti kaupunkien elinkeinopolitiikan kannalta. Aluksi pohdittiin **luovuuden käsitettä** sekä luovuuden osatekijöitä ja luovaa prosessia. Lisäksi alussa hahmotettiin yleisemminkin luovan kaupunkikehittämisen temaattista kokonaisuutta.

Toinen luento keskittyi luoviin tiloihin, yhdessä tekemiseen ja ennen muuta **luovuustekniikoiden** esittelyyn. Tämä osio on sikäli tärkeä, että kurssin harjoitustöissä on tarkoitus soveltaa joitakin luovuustekniikoita. Tärkeimpiä läpikäytyjä tekniikoita olivat mm. aivoriihi ja kuuden hatun menetelmä.

Seuraavaksi asiaan otettiin **teoreettinen näkökulma** eli käsittely siirtyi itse ”luovaan kaupunkiin” kehittämiskonseptina ja siihen, mihin koko kehittämisidea perustuu. Käsittely jäsenyi historiallista kehitystä mukailleen kolmeen teemaan: (a) kaupunkiympäristöön, (b) kulttuuriin ja taiteisiin sekä (c) luovaan talouteen ja luovaan luokkaan liittyvään kehittämiseen. **Kaupunkiympäristön** kehittämisessä käänne tapahtui 1960-luvulla, kun moderni funktionalistinen suunnittelu sai haastajia, joiden joukossa Jane Jacobs on ehkä kaikkein vaikutusvaltaisain. Seuraava käänne tapahtui käytännössä 1980- ja 1990-luvuilla, kun **kulttuuri ja taiteet** tulivat tärkeäksi osaksi kehittämisagenda. Alan pioneereihin lukeutuu mm. Charles Landry. Viimeisin suuri käänne tapahtui 2000-luvulla. Sen sai aikaan professori Richard Florida luovan luokan teoriallaan, jossa olennaista on huomion kiinnittyminen luovuuspääomaan sekä väljästi määriteltyyn ammattiryhmien kokonaisuuteen eli **luovaan luokkaan** ja pitkälti siitä johdettuun kaupunkikehittämiseen. Kyseinen teoria on inspiroinut paikallisia kehittäjiä eri puolilla maailmaa ja saanut samalla osakseen myös runsaasti kritiikkiä teorian soveltamiseen liittyvän elitististen ja eriarvoisuutta lisäävien tendenssien vuoksi.

Luovuutta edistävien tekniikoiden ja luovan kaupungin teorioiden jälkeen luennolla käsiteltiin **luovan kaupungin strategioita**. Näiden strategioiden muotoilu on välttämätöntä, kun tehdään linjaratkaisuja siitä, miten luovan kaupungin kehittämistä paikallistasolla viedään eteenpäin. Tältä osin huomiota kiinnitettiin siihen, miten yhteisön ominaisuudet ja yhteiskuntarakenteet ehdollistavat paikkakunnan kehittämisprosesseja ja mitkä ovat ne erityiset tekijät, joiden varassa luovaa kaupunkikehittämistä voidaan mielekkäästi viedä eteenpäin.

Lopuksi asiaa konkretisoitiin vielä käymällä läpi **kansainvälisiä ja suomalaisia esimerkkejä** luovan kaupunkikehittämisen saralta. Käsittelyssä korostuu Euroopan merkittävä rooli tällä kentällä ja myös maanosan sisäiset painopiste-erot esim. teknologiaa ja luovia aloja korostavan pohjoisen ja toisaalta kulttuuriperintöä vaalivan eteläisen Euroopan välillä. Suomi sijoittuu tällä kentällä hyvin, vaikka toisaalta suomalaisten kuntien ja kaupunkien tapa hyödyntää luovan kaupungin mahdollisuuksia on ollut epätasaista ja sattumanvaraista. Luennolla nostettiin esiin kolme suomalaista esimerkkiä, jotka ilmentävät samalla

erilaisia strategisia lähestymistapoja luovaan kaupunkikehittämiseen: Helsinki institutionaalisenä kehittäjänä, Tampere business-orientoituneena kehittäjänä ja Kaustinen ruohonjuuritason kulttuuriin nojaavana kehittäjänä.

Mitä opiskelija osaa tämän kurssin suoritettuaan? Tämän asian osalta voidaan palata kurssin **osaamistavoitteisiin**:

- Kurssi jäsentää luovan kaupungin kehittämisideaa ja valmentaa osallistujaa tuottamaan kaupunkien taloudellista ja sosiaalista kehitystä edistäviä luovia ratkaisuja.
- Kurssin suorittanut ymmärtää luovan kaupunkikehittämisen problematiikkaa ja siihen liittyviä teoreettisia lähtökohtia, pystyy jäsentämään kyseistä ilmiökenttää ja tuntee alan peruskäsitteet.
- Lisäksi opiskelija perehtyy kursilla luovuuden strategiseen hyödyntämiseen kaupunkikehittämisessä, luovuustekniikoiden käyttöön ja yhdyskuntien kehittämispotentiaalin hyödyntämismahdollisuuksiin.